

til at faa Del med i en saadan Undervisning, og det har saa at sige været med blødende Hjerte, man har været nødt til at afvise dem, der ikke have naaet en vis Aldersgrænse, og det var med saa meget mere blødende Hjerte, fordi der ikke var et andet Sted i den ganste By, man kunde vise dem hen til. Jeg tror, det vilde være af overordenlig Betydning ogsaa for den store Arbejderbefolkning her i Kjøbenhavn, om dette Spørgsmaal om Fortsættelseskoler kunde tages op med Kraft her, og at de kunde indrettes som Skoler for alle mellem det 14de og 18de Aar. Man vilde sige sig, at det, der nu læres i Fortsølerne, ikke gik tabt i en forholdsvis fort Narræfte, fordi vedkommende ikke have Lejlighed til at vedligeholde det, de have lært. Det er forbaufsende at se, hvor meget af det, som Skolerne en Gang have lært Eleverne, der i saa Aar er svedt ud, naar de igen om saa Aar som voksne Mennesker komme til at sidde paa Skolebænken. Altsaa Spørgsmaalet om Fortsættelseskoler har min fulde Sympati, men jeg kan ikke indse, at disse to Spørgsmaal skulde gribe ind i Spørgsmaalet om Statens Forpligtelse ligeoverfor den højere Privatskole. Jeg er enig med den ærede Taler i, at den højere Skole paa ingen Maade i Øjeblikket er, som den burde være; det er en Erkendelse, som alle ere enige i. Jeg mener ikke, at man blot skulde give et Tilskud til de private Skoler og i øvrigt lade alt være, som det er, men jeg mener, at naar man faar sit Skolevæsen indrettet saaledes, som det efter samstemmende Opfattelse bør være, og naar det da viser sig, som det vil vise sig under vore Forhold, at man har nødvendig Brug for privat Virksomhed ved Siden af Statens, saa faar Staten derved ogsaa en Forpligtelse til at støtte denne Gren af den højere Dannelse, al den Stund det ogsaa er Samfundet magtpaaliggende, at Skolen ikke blot repræsenterer den lavere, men ogsaa den højere Dannelse. Saa meget mere mener jeg, der er Anledning til ogsaa for Staten at gribe hjælpende ind paa dette Omraade, som det er den eneste Vej, ad hvilken den vil være i Stand til at føre, ikke de mange ufaldede, men de saa kaldede fra de lavere Samfundsklasser op igennem den Dannelse, der fører til Dannelsens højeste Trin. Det er mit Svar til den ærede Folketingsmand for Vejle Amts 3dje Valgkreds, jeg har ikke Fornemmelsen af at være i principiel Modsigelse med hans Mening.

Judenrigsministeren (Jørgensen):

Det ærede Medlem for Holbæk Amts 3dje

Valgkreds (Tauber) var overrasket over, at jeg havde udtalt, at der var Forberedelser i Gang for nærmere at opløse det Forslag, som jeg haaber at kunne fremsætte om en Frihavn. Det ærede Medlem var oven i Købet glædelig overrasket, og da det ganske vist sjælden falder i min Lod at overraske det ærede Medlem paa denne Maade, saa er det meget behageligt for mig. Jeg maa dog sige, at hvis det ærede Medlem havde fulgt bedre med i Fjor, havde han ikke haft Grund til at blive saa overrasket. Jeg vendte mig ganske vist imod det ærede Medlem, som var Ordfører for eller i alt Fald Deltager i Forslaget om Nedsættelse af en parlamentarisk Kommission, og min Hovedopfattelse var, at der ikke var Grund til at nedsætte en saadan Kommission, men jeg antydede noksom, at jeg vilde være villig til at anstille Undersøgelser. Hvis det maa være mig tilladt at oplæse nogle saa Ord af Rigsdagstidenden, vil det være tilstrækkeligt til at konstatere det, i alt Fald efter min Opfattelse. Den 27de Marts 1890 udtalte jeg — Sp. 4394, Rigsdagstidenden —: „Der kan naturligvis kræves flere Oplysninger, det nægter jeg ikke, og de kunne ogsaa staves, det følger af sig selv; men jeg kan ikke se, at der er nogen Opgave, man i Kommissionen skulde være i Stand til at behjælp bedre, at man skulde have Kræfter, tekniske og økonomiske, der kunde ventes at stille disse Spørgsmaal i en hel anden Belysning end den, Regeringen vilde kunne stille den i.“ Endvidere Sp. 4396: „Man kan komme nærmere ind paa saadanne Understøttelser, men jeg tror ikke, at der behøves et særligt Apparat til at anfille dem. Det samme gælder om det økonomiske Forhold mellem Staten, Havnen og Aktieselskabet.“ Jeg har altsaa ingenlunde udtrykt mig saaledes, at jeg har sagt, at her forelaa noget endeligt saa tilstrækkelig oplyst, at det ikke kunde opløses bedre, og derfor søger jeg i Øjeblikket at faa et solidere og mere omfattende Grundlag for Lovforslaget, som senere vil blive at fremsætte.

Det ærede Medlem for Aarhus Amts 3dje Valgkreds (Harald Jensen) spurgte, hvorfra jeg havde mine Oplysninger. Det behøvede det ærede Medlem slet ikke at spørge mig om, thi det følger af sig selv, at jeg har dem fra Særnbaneadministrationen; jeg kan ikke have dem fra anden Side. Deraf følger, at disse Oplysninger ere fuldt paalidelige, og det ærede Medlem vil have lagt Mærke til, at jeg var i Stand til at opgave paa Klokketødet, paa hvilken Tid af Dagen Hviletiden falder. Ganste vist ere